భారత సర్వోన్నత న్యాయస్థానం

10 ఫిబ్రవరి, 1955న

ది స్టేట్ ఆఫ్ బీహార్

వర్సెస్

కుమార్ అమర్ సింగ్ మరియు ఇతరులు

(మరియు అనుసంధాన అప్పీళ్లు.)

(ఎస్. ఆర్.దాస్, భగవతి, జగన్నాధదాస్, వెంకట రామ అయ్యర్ మరియు బి.పి.సిన్హా]

భారత రాజ్యాంగం, అధికరణ 5 మరియుమరియు 7 అధికారణ 7 క్రింద షరతులు - భార్య మార్చి 1,1947 తర్వాత భారతదేశం నుంచి పాకిస్థాన్కు వలసవెళ్లింది-ఆమె భర్త భారతదేశంలోనే కొనసాగారు-భార్య భారతదేశం యొక్క పౌరురాల -అధికరణ 7,అధికరణ 5నుఅధిగమించినది-నిర్వాసితుల ఆస్తుల నిర్వహణ ఆర్డినెన్స్ 1949 (XXVII ఆఫ్ 1949)-నిర్వాసితుల ఆస్తుల నిర్వహణ చట్టం , 1950 (చట్టం XXXI ఆఫ్1950)-నిర్వాసితుల ఆస్తుల ఆర్డినెన్స్ (బీహార్ ఆర్డినెన్స్ నం.111 అఫ్ 1949)-నిర్వాసితుల ఆస్తుల-నిర్వచనం-ట్రస్టీగా ఉన్న ఆస్తిలో నిర్వాసితుల ఆసక్తి కూడ ఉంటుంది లేదాలబ్ధిదారుడు మరియు వక్ఫ్ ఆస్తులు ఉన్నాయా మరియు అందులో వడ్డీని కలిగి ఉన్నారా.

రాజ్యాంగంలోని సంబంధిత భాగంఅధికరణ 5 నందు ఇలా ఉన్నది:-

"ఈ రాజ్యాంగం ప్రారంభంలో ప్రతి వ్యక్తి, ఎవరైతే భారతదేశ భూభాగంలో నివసిస్తున్నారో మరియు ఎవరైతే భారతదేశ భూభాగంలో జన్మించారో వారు భారతదేశ పౌరులు ".

రాజ్యాంగంలోని7వ అధికరణ ఈ విధంగా నిర్దేశిస్తుంది:-

"అధికరణ 5 నందు ఏదైనా ఉన్నప్పటికీ,మార్చి 1947 మొదటి రోజుతర్వాత ఏవ్యక్తి అయినా ఇప్పుడు పాకిస్తాన్లో చేర్చబడిన భూభాగంనకుభారతదేశం భూభాగము నుండి వలస వెళ్ళినారో వారు భారతదేశం పౌరులుగాపరిగణించబడరు.

ప్రతివాది కుమార్ రాణి తరపు ఈవిధంగా వాదించారు,ఆమె 1948లో భారతదేశం నుండి పాకిస్తాన్కు వలస వెళ్లినది, మరియు ఆమె భారతదేశంలో జన్మించింది, ఆమె భర్త నివాసం

భారతదేశంలోనే నివాసించారు కనుక ఆమె భారతదేశ పౌరురాలిగా కొనసాగారు. మరియుఆమె దావా రాజ్యాంగంలోని అధికరణ 5 నందు అచ్చాదింపబడినది.

(వాదనను తోసిపుచ్చుతు)రాజ్యాంగంలోని అధికరణ 7 రాజ్యాంగం అధికరణ 5ను స్పష్టంగా అధిగమిస్తుంది.ప్రతివాది కలిగి ఉన్నట్లు మార్చి 1, 1947 తర్వాత భారతదేశం నుండి పాకిస్తాన్కు వలస వెళ్లారు.ఆమె దావా రాజ్యాంగంలోని అధికరణ 47 పరిధిలో ఉన్నది.ఇది ఒక అనధికార సమస్య, చెల్లుబాటు కాని అనుమతికి సంబందించిన దావా, అధికారణ7 నందు గల షరతులు వర్తించదు,మరియు అందువల్ల ప్రతివాదిభారతదేశ పౌరురాలిగా భావించలేము.

ఇంకా ఇలా చెప్పబడింది,"నిర్వాసితుల ఆస్తి" అనే పదబంధం యొక్క నిర్వచనాలు కూడా ఉన్నాయి.నిర్వాసితుల ఆస్తుల నిర్వహణ ఆర్డినెన్స్ 1949 మరియు నిర్వాసితుల ఆస్తుల నిర్వహణచట్టం 1950 (XXXI ఆఫ్ 1950) ట్రస్టీగా లేదా లబ్ధిదారుడిగా ఉన్న ఏదైనా ఆస్తిలో నిర్వాసితుల ఆసక్తిని స్పష్టంగా చేర్చారు. నిర్వాసితుల ఆస్తి ఆర్డినెన్స్ 1949 (బీహార్ ఆర్డినెన్స్ నం. III ఆఫ్ 1949) నందు నిర్వాసితుల ఆస్తి యొక్క నిర్వచనం భిన్నమైనది కాదు.

మరియు అందులో ఉపయోగించిన పదాలు కూడా వక్ఫ్ఆస్తులను మరియు అందులో ఏదైనా ఆసక్తి.

సివిల్ అప్పీల్ అధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీళ్లు నెం. 97 మరియు 98/1952.

1950లోని ఇతర న్యాయపరమైన కేసుల సంఖ్య. 140 మరియు 107లో పాట్నాలోని హైకోర్టు ఆఫ్ జ్యుడికేచర్ యొక్క 13 అక్టోబర్ 1950 నాటి తీర్పు మరియు డిక్రీ నుండి భారత రాజ్యాంగంలోని అధికరణ 132(1) మరియు 133(1)(సి) కింద అప్పీళ్లు.

ఎం. సి.సెతల్వాద్,భారతదేశం కోసం అటార్నీ-జనరల్ (జి. ఎన్.జోషి,లాల్ నారాయణ్ సిన్హా మరియు పి.జి.గోఖలేఅతనితో), 1952 యొక్క C. A.నం. 97 మరియు 98లో అప్పీలుదారు కోసం.

బి.సేన్మరియు ఐ.ఎన్.ష్రాఫ్,ప్రతివాదుల సంఖ్య 1నుండి 4 కోసం.

1955. ఫిబ్రవరి 10. న్యాయస్థానం యొక్క తీర్పును వెలువరించిన వారు, జగన్నాధదాస్ న్యాయమూర్తి.–ఇవి ఉమ్మడి తీర్పు నుండి ఉత్పన్నమయ్యే రెండు అనుసంధాన అప్పీళ్లు.రాజ్యాంగంలోని అధికరణ226 ప్రకారం, 5 జూలై, 1950 మరియు 28 జూలై, 1950 తేదీలలో రెండు దరఖాస్తుల విచారణ యందు పాట్నా హైకోర్టు ఇచ్చిన ఉమ్మడి తీర్పు.రెండు అప్పీళ్ల యందు బీహార్ రాష్ట్రము అప్పీలుదారు. అప్పీలు నంబర్ 97 లోని మొదటి ముగ్గురు ప్రతివాదులు అందులో నాల్గవ ప్రతివాది కుమారులు,అనగా కుమార్ రాణి సయీదా ఖాతూన్ (ఇకపై కుమార్ రాణిగా సూచిస్తారు). అప్పీల్ నం. 98లో పేర్కొన్న కుమార్ రాణి మొదటి ప్రతివాది కూడా.రెండుఅప్పీళ్లలోని ఇతర ప్రతివాదులు బీహార్ రాష్ట్రం అప్పీలుదారులుగా ఉన్న ప్రభుత్వ అధికారులు. కింది పరిస్థితులలో బీహార్ ప్రభుత్వ అధికారులు కుమార్ రాణికి చెందిన (1) ఆస్తిపై మరియు (2) వ్యక్తిపై తీసుకున్న చర్యలను సూచిస్తూ హైకోర్టు ముందు దరఖాస్తులు వచ్చాయి.

కుమార్ రాణి భారతదేశ భూభాగంలో జన్మించినట్లు అంగీకరించబడింది, మరియు 1920లో గయకు చెందిన కెప్టెన్ గోపాల్ శరన్ నారాయణ్ సింగ్ ను ఆర్యసమాజ్ ఆచారాల ప్రకారం మరియు తరువాత ముస్లిం ఆచారాల ప్రకారం వారి మధ్య వివాహం జరిగిన కారణంగా చట్టబద్ధంగా వివాహం చేసుకున్న భార్యగా పేర్కొంది.

ఆమె గణనీయమైన ఆస్తులను కలిగి ఉన్నది.1946లో, ఆమె తనకు, తన కుమారులు మరియు వారి వారసుల నిర్వహణ మరియు మద్దతు కోసం 427 గ్రామాలతో కూడిన తన ఆస్తులలో వక్ఫ్ను సృష్టించింది,మే 4, 1946 నాటి వక్ఫ్–ఉలాల్ ఔలాద్ యొక్క దస్తావేజును అమలు చేయడం ద్వారా, ఆమె తనకు తానుగాచెప్పిన ఆస్తులపై ఆసక్తిని విడిచిపెట్టారు,మరియు వాటిని సర్వశక్తిమంతుడైన దేవునికి అప్పగించారు. ఆమె తన జీవితకాలం వరకు లేదా త్యజించే వరకు ఆమెనే

ఏకైక ముట్టావల్లి గా నియమించుకుంది.మరియుఆమె ముగ్గురు కుమారులను ఉమ్మడి ముట్టావల్లిగా నియమించుకుంది. నికర ఆదాయాన్ని తనకు, తన ముగ్గురు కుమారుల నిర్వహణకు ఖర్చు చేయాలని వాకీఫా తన స్వంత ఉపయోగం కోసం సగం కంటే ఎక్కువ ఖర్చు చేయకూడదనే దిశలో కూడా ఈ దస్తావేజు రూపోందించింది. జూలై 1948లో కుమార్ రాణి కరాచీ వెళ్ళారు. డిసెంబరు, 1948లో, ఆమె తాత్కాలిక అనుమతిపై పాకిస్తాన్ నుండి భారతదేశానికి తిరిగి వచ్చి, ఏప్రిల్, 1949లో తిరిగి పాకిస్తాన్కు వెళ్లింది. జూన్ 21, 1949న బీహార్ నిర్వాసితుల ఆస్తుల నిర్వహణ ఆర్డినెన్స్, 1949 (బీహార్ ఆర్డినెన్స్ నం. III ఆఫ్ 1949) అమల్లోకి వచ్చింది. ఈ ఆర్డినెన్స్లోని సెక్షన్ 5 కింద నిర్వాసితుల ఆస్తుల చట్టం,డిప్యూటీ సంరక్షకుడు 2 సెప్టెంబర్ 1949న ప్రకటనను జారీ చేశారు,పైన పేర్కొన్న వక్ఫ్ ఎస్టేట్లో ఉన్న అన్ని ఆస్తులను నిర్వాసితుల ఆస్తులకు సంరక్షకునిగా ఉన్నట్లు ప్రకటించారు. అతను 20 సెప్టెంబర్ మరియు 2 అక్టోబర్, 1949 మధ్య దానిని స్వాధీనం చేసుకున్నారు. మే 14, 1950న, కుమార్ రాణి మళ్లీ పాకిస్తాన్లోని భారతదేశ హైకమిషనర్ నుండి శాశ్వత అనుమతిని పొంది భారతదేశానికి తిరిగివచ్చారు. అయితే, ఈ అనుమతిని జులై 12, 1950న,ఇది తప్పుగా జారీ చేయబడిందనే కారణంతో, ప్రభుత్వ సమ్మతి లేకుండా,పాకిస్తాన్. (నియంత్రణ) చట్టం, 1949 ప్రకారం ప్రవాహంను అడ్డుకోవడం కోసం రూపొందించిన అవసరమైన నిబంధనలు పాటించనందున డిప్యూటీ హైకమీషనర్ రద్దు చేశారు. ఈ రద్దును దృష్టిలో ఉంచుకుని, సబ్-ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీస్, గయ, కుమార్ రాణికి నోటీసు జారీ చేశారు, ఆమె శాశ్వత అనుమతి రద్దు చేయబడినందున, ఆమె 31 జూలై, 1950లోపు భారతదేశాన్ని విడిచిపెట్టవలసి ఉంటుంది.ఈసంఘటనల దృష్ట్యా పాట్నా హైకోర్టులో రెండు దరఖాస్తులు దాఖలయ్యాయి, ఒకటి జూలై 5, 1950 తేదీన, డిప్యూటీ సంరక్షకుడు, వక్ఫ్ ఎస్టేట్ను నిర్వాసితుల ఆస్తిగా ప్రకటించి స్వాధీనం

చేసుకున్న చర్య యొక్క చెల్లుబాటును సవాలు చేస్తూ ఆ డిక్లరేషన్ ఆధారంగా, మరియు 28 జూలై, 1950 నాటి మరో దరఖాస్తు, గయాలోని సబ్-ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీస్ యొక్క ఉత్తర్వులచెల్లుబాటును సవాలుచేస్తూ, కుమార్ రాణిని భారతదేశం విడిచి వెళ్ళమని ఆదేశిస్తుంది. ఈ దరఖాస్తులలో మొదటిది కుమార్ రాణి తన ముగ్గురు కుమారులతో కలిసి దావా దారులుగా మరియు రెండవది కుమార్ రాణి మాత్రమే దాఖలు చేశారు. ఈ రెండు దరఖాస్తులను హైకోర్టు అనుమతించింది మరియు అందువల్ల హైకోర్టు మంజూరు చేసిన అనుమతిపై రాష్ట్రంచే ఈ అప్పీళ్లను స్వీకరించింది. ఈ రెండు అనుసంధాన అప్పీళ్లు 1953 అక్టోబర్ 26 మరియు 27 తేదీల్లో ఈ న్యాయస్థానం ముందు విచారణకు వచ్చాయి.ఇరువైపులా న్యాయవాదులు విన్నవించిన తర్వాత ఈ న్యాయస్థానం ఒక ముఖ్యమైన వాస్తవాన్ని (వ్యవహరిస్తున్నప్పుడు ఇక్కడ వివరంగా పేర్కొనబడుతుందని అభిప్రాయపడింది.అప్పీల్నం. 97 నందు)అప్పీల్ నంబర్ 97 నందు సరైన నిర్ణయం తీసుకోవడానికి సరైన దర్యాప్తు లేకపోవడంను ఉహించలేము. సరైన నిర్ణయానికి,సాక్షాదారాలు సేకరించిన తరువాత,విచారణ చేయవలసిన ఆవశ్యకతఉన్నది.ఈ కోర్టు తదనుగుణంగా హైకోర్టుకు అప్పీల్ నెం. 97ను ఒక విచారణను సమర్పించవలసిందిగా ఆదేశించింది మరియు రెండు అప్పీళ్ల యందు కనుగొనబడిన విషయాలను (అప్పీల్లు నం. 97 మరియు 98) కలిసి విచారించాలని ఆదేశించింది. విచారణ యందు కనుగొనబడిన వస్తవాలు ఇప్పుడు స్వీకరించబడింది.మరియుఅప్పీళ్లు మళ్లీ వాదించబడ్డాయి.ముందువిచారణలోఉన్న రెండు అప్పీళ్లలోనూ ప్రతివాదుల తరఫున హాజరైన న్యాయవాది ఈవిచారణలో మా ముందు హాజరై, ఈఅప్పీళ్లలో తన హాజరును ఉపసంహరించుకోవాలని, ఏకపక్షంగా విచారణకు అనుమతించాలని ఆదేశించడమైనది.

పైన పేర్కొన్న ప్రాథమిక వాస్తవాలు, ఈ రెండు అప్పీళ్లను విడివిడిగా పరిష్కరించడం ఇప్పుడు సౌకర్యవంతంగా ఉంటుంది. కుమార్ రాణి యొక్క పౌరసత్వం కొనసాగించడం గురించి ప్రాథమిక ప్రశ్నను లేవనెత్తే అప్పీలు నంబర్ 98 ముందుగా తీసుకోబడుతుంది.

సివిల్ అప్పీలు నెం. 98 ఆఫ్ 1952.

గయాలోని సబ్-ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీస్ జారీ చేసిన 23 జూలై 1950 నాటి ఉత్తర్వు చెల్లుబాటును సవాలు చేస్తూ, 28 జూలై, 1950న హైకోర్టుకు చేసిన దరఖాస్తు నుండి ఈ అప్పీళ్లు వేయబడినది. కుమార్ రాణి భారతదేశ పౌరురాలిగాఅంతటా కొనసాగింది మరియు 23 జూలై, 1950 నాటి ఉత్తర్వులసారాంశంలో, ఆమె భారతదేశం నుండి బహిష్కరణకు సంబంధించిన ఆదేశాన్ని బట్టి ఈ ఉత్తర్వు సవాలు చేయబడింది. భారత పౌరురాలిగా రాజ్యాంగంలోని అధికరణ19 ప్రకారం కుమార్ రాణి యొక్క ప్రాథమిక హక్కును ఉల్లంఘించబడినది.ఈపరిస్థితులలో, ఉత్తర్వులతేదీ నాటికి కుమార్ రాణి భారతదేశ పౌరులుగా ఉన్నారా అనే ప్రశ్న తలెత్తినది. కుమార్ రాణి వాదన ఏమిటంటే,ఆమె 1948 సంవత్సరంలో పాకిస్తాన్ కు వెళ్లింది వాస్తవం.అయినప్పటికీ,ఆమె కేవలం తాత్కాలిక ప్రయోజనం క్రింద ప్రఖ్యాత హకీమ్ వైద్య చికిత్స కోసం మాత్రమే అక్కడికి వెళ్లింది. మరియు ఆమె ఎల్లప్పుడూ భారతదేశ పౌరురాలిగా కొనసాగింది మరియు అందువల్ల, పాకిస్తాన్లోని భారతదేశ హైకమిషనర్ వారికి, ఆమెకు జారీ చేసిన అనుమతిని రద్దు చేసే అధికారం లేదు. జూలై, 1948లో ఆమె మొదటిసారిగా కరాచీకి వెళ్ళినప్పుడు, వైద్య చికిత్స నిమిత్తం తాత్కాలికంగా అలావెళ్ళారు అన్న ఆమె ఆరోపణకు సంబంధించి, ఉన్నత న్యాయస్థానంలోని న్యాయమూర్తులు ఆమె వాదనను అంగీకరించడానికి ఇష్టపడలేదు. కానీ, అదేవిధంగా, ఆమె భారతదేశంలోనే జన్మించిందని మరియు ఆమె నివాసం ఆమె భర్త కెప్టెన్ మహరాజ్ కుమార్ గోపాల్ శరణ్ నారాయణ్ సింగ్గా యొక్క నివాసంగా కొనసాగిందని, ఆమె భారత పౌరురాలిగా కొనసాగుతుందని వారు అభిప్రాయపడ్డారు.ఇదివివాదాస్పదమైనది కాదు,

అంతటా భారతదేశంలోనే కొనసాగింది. ఉన్నత న్యాయస్థానంలోని న్యాయమూర్తులు స్పష్టంగా రాజ్యాంగంలోని 5వ అధికరణను దృష్టిలో ఉంచుకుని,ఆంగ్లచట్టంను అనుసరించి వివాహాన్ని కొనసాగించే సమయంలో భర్తనివాసస్థలమే భార్య నివాసస్థలంగా కొనసాగుతుంది.రాజ్యాంగంలోని 7వ అధికరణను హైకోర్టు గౌరవ న్యాయమూర్తులు పూర్తిగా విస్మరించినట్లు మనకు కనిపిస్తుంది.

"ఈ రాజ్యాంగం ప్రారంభంలో, భారతదేశ భూభాగంలో తన నివాసాన్ని కలిగి ఉన్న మరియు భారతదేశ భూభాగంలో జన్మించిన ప్రతి వ్యక్తి భారతదేశ పౌరులు అవుతాడు".

హైకోర్టు దృష్టిలో కుమార్ రాణి భారతదేశంలో జన్మించినందున మరియు ఆమె భర్త భారతదేశంలో నివాసాం ఉన్నందున ఆమె భారతదేశ పౌరురాలు. కానీ ఆర్టికల్ 7 ఇలా చెబుతోంది:

" అధికరణ5 లో ఏది ఉన్నప్పటికీ, మార్చి, 1947 మొదటి రోజు తర్వాత, భారతదేశ భూభాగం నుండి ఇప్పుడు పాకిస్తాన్లో చేర్చబడిన భూభాగానికి వలస వెళ్లిన వ్యక్తి భారతదేశ పౌరుడిగా పరిగణించబడడు".

ఈవ్యాసానికి ఒక షరతు ఉన్నది, అది ప్రస్తుతం గమనించబడుతుంది. కానీ షరతులు మరియు దాని ప్రభావాన్ని గమనించే ముందు, రికార్డులో రూపొందించబడినట్లుగా తీసుకోబడిన క్రింది వాస్తవాలను పేర్కొనడం అవసరం. (1) కుమార్ రాణి జూలై, 1948లో కరాచీకి వెళ్లింది. (2) ఆమె వైద్య చికిత్స కోసం తాత్కాలికంగా అక్కడికి వెళ్లినట్లు ఆమె కథనంను హైకోర్టు అనుమానించినది మరియు మాకు నిరాధారమైనదిగా కనిపిస్తుంది. (3) ఆమె డిసెంబర్, 1948లో భారతదేశానికి వచ్చినప్పుడు, ఆమె పాకిస్తాన్లో నివాసం ఉంటున్నట్లు మరియు తదనుగుణంగా పాకిస్థానీ జాతీయురాలిగా,తాత్కాలిక అనుమతి కొరకు పెట్టుకొన్న దరఖాస్తు నందు పెర్కొన్నది. (4) ఆమె

ఏప్రిల్, 1949లో ఆతాత్కాలిక అనుమతి గడువు ముగియడంతో తిరిగి పాకిస్థాన్కు వెళ్లింది. (5) ఆస్తిని సంరక్షకునికి అప్పగించడానికి చర్యలు తీసుకున్న తర్వాత మరియు దానిని స్వాధీనం చేసుకున్న తర్వాత మాత్రమే ఆమె భారతదేశానికి శాశ్వతంగా తిరిగి రావడానికి అనుమతిని పొందే ప్రయత్నం చేసింది. 1947 మార్చి 1 తర్వాత ఆమె భారతదేశ భూభాగం నుండి వలస వెళ్లిందని భావించే ఈవాస్తవాలపై ఎటువంటి సందేహం లేదు.కెప్టెన్ నారాయణ్ సింగ్ ఆమె భర్త అని భావించి,భర్త నివాస స్థలం, ఆమె నివాసం అని అధికరణ 5 ఆమెకు వర్తిస్తుందని చెప్పవచ్చు, వాస్తవాలు ఆమె దావాను అధికారణ7 కిందకు తీసుకువస్తాయి. అధికరణ 7స్పష్టంగా అధికరణ 5ని భర్తీచేస్తుంది.ఇది దాని పరిధిలో అనుల్లంఘనీయమైనది మరియు అలాంటి దావాకు మినహాయింపు లేదు, అంటే భర్తను భారతదేశంలో వదిలిపెట్టి భార్య పాకిస్తాన్కు వలస వెళ్లడం. నిర్దిష్ట వాస్తవాలు ఆమె కేసును అధికరణ7 లోని షరతుల పరిధిలోకి తెస్తే తప్ప అలాంటి భార్య కూడా భారత పౌరురాలు కాదని భావించాలి. ఈ నిబంధన క్రింది విధంగా ఉంది:

"ఇప్పుడు పాకిస్తాన్లో చేర్చబడిన భూభాగానికి వలస వెళ్లిన తర్వాత, పునరావాసం లేదా ఏదైనా చట్టం యొక్క అధికారం క్రింద జారీ చేయబడిన శాశ్వతంగా వెనుకకు రావడం కోసం అనుమతితో భారతదేశ భూభాగానికి తిరిగి వచ్చిన వ్యక్తికి ఈకథనంలో ఏదీ వర్తించదు."

ఆమె నిజానికి శాశ్వత అనుమతి కింద తిరిగి వచ్చినందున, ఆమె దాని ప్రయోజనానికి అర్హులని మరియు ఆ తర్వాత పేర్కొన్న అనుమతిని రద్దు చేయడం చట్టవిరుద్ధం మరియు అసంబద్ధం అని ఈషరతులకు సంబంధించి వాదించబడింది. నిబంధన 10,అనుమతి వ్యవస్థ నిబంధనలు,1949 కేంద్ర ప్రభుత్వం రూపొందించిన సెక్షన్ 4 పాకిస్తాన్ నుంచి వలసల(నియంత్రణ) చట్టం, 1949,

భారతదేశంలో శాశ్వత పునరావాసం కోసం హైకమిషనర్ లేదా డిప్యూటీ హైకమిషనర్ అనుమతిని మంజూరు చేయవచ్చు.దరఖాస్తుదారు స్థిరపడాలని భావిస్తున్న రాష్ట్రం లేదా ప్రాంతం ఒప్పందాన్ని పొందిన తర్వాత మాత్రమే,నిబంధన 29 ప్రకారం జారీ చేయబడిన ప్రతి అనుమతిని ఎటువంటి కారణం చూపకుండా ఏసమయంలోనైనా రద్దుచేసే అధికారం జారీ చేసిన అధికారికి ఉంది.ప్రస్తుత సందర్భంలో, అనుమతి జారీ చేయడానికి ముందు దావా యొక్క వాస్తవాలపై సంబంధిత రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సమ్మతిని పొంది ఉండాలనే కారణంతో సహేతుకమైన క్రమంలో అనుమతి రద్దు చేయబడింది. ఇది చెల్లుబాటు అయ్యే,శాశ్వత అనుమతి జారీ చేయబడలేదు.మరియు అనుమతిదారు దాని బలంతో భారతదేశానికి తిరిగి రావడం మరియు అది ఏకపక్షంగా రద్దుచేయడం జరిగింది.ఇది సరిగ్గా రద్దు చేయబడిన చెల్లని అనుమతి యొక్క అనధికారిక సమస్య.అందువలన,అధికరణ 7 లోని షరతులు ఆపాధించుటకు ఎటువంటి అవకాశం లేదు.కాబట్టి దరఖాస్తుదారు, భారతదేశ పౌరురాలు కాదు మరియు 23 జూలై, 1950 నాటి సబ్-ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీస్, గయ ద్వారా జారీ చేయబడిన ఉత్తర్వులు, కుమార్ రాణిని భారతదేశం విడిచి వెళ్లవలసిందిగా ఇచ్చిన ఆదేశాలుచెల్లుబాటు అవుతుంది. కాబట్టి ఈ అప్పీల్ తప్పక విజయవంతం కావాలి.

సివిల్ అప్పీలు నం. 97 ఆఫ్ 1952.

వక్ఫ్ ఎస్టేట్ ను నిర్వాసితుల ఆస్తిగా ప్రకటిస్తూ మరియు దానిని స్వాధీనం చేసుకోవడం, బీహార్ నిర్వాసితుల ఆస్తుల నిర్వహణ ఆర్డినెన్స్, 1949కింద డిప్యూటీ సంరక్షకుడు జారీ చేసిన 2వ సెప్టెంబర్ 1949 ప్రకటన చెల్లుబాటును సవాలు చేస్తూ 5 జూలై, 1950న హైకోర్టుకు చేసిన దరఖాస్తు నుండి ఈఅప్పీలు వేయబడినది.మూడుప్రధాన కారణాలపై ఇది పోటీ చేయబడింది: (1) కుమార్ రాణి

నిర్వాసితురాలు కాదు. (2) ఆమె తన రెండవ కుమారుడు కుమార్ ఫతే సింగ్ను ఉద్దేశించి 1949 జూన్ 2వ తేదీన ఒక లేఖ రాసింది.

వక్ఫ్ ఎస్టేట్లోని ముట్టావల్లి కార్యాలయాన్ని రద్దు చేసింది, అందువల్ల ఆలేఖ కారణంగా, మరియు వక్ఫ్ యొక్క అసలు దస్తావేజు నిబంధనల ప్రకారం, ఆమె ముగ్గురు కుమారులు ప్రతివాదులు1నుండి 3 వరకు ఉమ్మడి ముట్టావల్లిలు మరియు యజమానులు మరియు వక్ఫ్ ఎస్టేట్పై ప్రయోజనకరమైన ఆసక్తిని కలిగియున్నారు.ఈ ముగ్గురూ భారతదేశంలోనే ఉన్నారనేది వివాదాస్పదంకాదు.ప్రకటనతేదీ నాటికి ఆస్తి ఈముగ్గురు కుమారుల ఆస్తి అని,మరియు కుమార్ రాణికి చెందినది కాదని మరియు బీహార్ నిర్వాసితుల ఆస్తుల నిర్వహణ ఆర్డినెన్స్, 1949, వాస్తవాలకు వర్తించదు. (3) బీహార్ నిర్వాసితుల ఆస్తుల నిర్వహణ ఆర్డినెన్స్, 1949, వక్ఫ్ ఆస్తికి మరియు అందులోని దరఖాస్తుదారుల ప్రయోజనకరమైన ప్రయోజనాలకు వర్తించదు. మొదటి అంశానికి సంబంధించినంత వరకు, బీహార్ నిర్వాసితుల ఆస్తుల నిర్వహణ ఆర్డినెన్స్, 1949లో "నిర్వాసితులు" ఈ క్రింది విధంగా నిర్వచించబడింది:

"భారతదేశం మరియు పాకిస్తాన్ యొక్క ఆధిపత్య స్థాపన కారణంగా లేదా పౌర అవాంతరాల కారణంగా లేదా అటువంటి అవాంతరాల భయంతో, 1946 నవంబర్ 1వ తేదీన లేదా ఆ తర్వాత, బీహార్ ప్రాంతంలో ఏ ప్రదేశాన్నైనా ఇప్పుడు భారతదేశంలో భాగమైన భూభాగాల వెలుపల ఏదైనా ప్రదేశాన్ని విడిచిపెట్టినా"

పైన ఇప్పటికే గుర్తించినట్లుగా, కుమార్ రాణి 1 మార్చి, 1947 తర్వాత భారతదేశం నుండి పాకిస్తాన్కు వలస వెళ్లినట్లు స్పష్టమైంది.ఆమెచేసిన అభ్యర్థనలో వలసకు గల కారణము

అంగీకరించబడలేదు. ఈ నిర్వచనంలో పేర్కొన్న పరిస్థితులలో మరియు నిర్దేశించిన తేదీ తర్వాత ఆమె భారతదేశంను వదలి పాకిస్తాన్కు వెళ్లిపోయారు అనుకోవాలి. అందువల్ల, సంరక్షకుడు ఆమెను "నిర్వాసితులు"గాసరిగ్గానే తీసుకున్నారు. రెండవ అంశానికి సంబంధించి, కుమార్ రాణి ఆరోపించిన ఆరోపణ ముట్టావల్లి కార్యాలయాన్ని వదులుకోవడం మరియు ఆమె ముగ్గురు కుమారులు, ప్రతివాదులు 1 నుండి 3 వరకు ఉన్న వక్ఫ్ ఆస్తిపై వడ్డీని ఉమ్మడి ముట్టావల్లిలుగా, 'నిబంధనల ప్రకారం' వక్ఫ్ దస్తావేజు, రెండవ ప్రతివాది, ఆమె రెండవ కుమారుడు కుమార్ ఫతే సింగ్కు , తేది జూన్ 2, 1949 న ఆమె వ్రాసినట్లు చెప్పబడిన లేఖపై ఆధారపడింది.ఈలేఖ యొక్క వాస్తవికత సవాలు చేయబడింది,మరియు ఈ సమస్య దాని వాస్తవికత కోసం ఈ న్యాయస్థానం యొక్క మునుపటి ఉత్తర్వుల ద్వారా కనుగొనుట కోసం హైకోర్టుకు తిరిగి పంపబడినది. హైకోర్టుకు పంపిన పిదప, విచారణలో సాక్ష్యాలను సేకరించి, దానిని పరిగణనలోకి తీసుకున్న తరువాత, లేఖ నిజమైనదికాదని స్పష్టంగా తేల్చిచెప్పింది. కనుగొనబడిన మరియు దానికి సంబంధించిన విషయాలను మేము పరిశీలించాము, దానిని అంగీకరించకపోవడానికి గల కారణము కనబడలేదు.అందువల్ల,ఈరెండవ వివాదంలో ఎటువంటి సారాంశం లేదు. మూడవ అంశానికి సంబంధించి, వివాదము బీహార్ నిర్వాసితుల ఆస్తుల నిర్వహణ ఆర్డినెన్స్, 1949లో "నిర్వాసితుల ఆస్తులు" అనే పదబంధం యొక్క నిర్వచనంపై ఆధారపడింది,ఇది క్రింది విధంగా ఉంది:

"నిర్వాసితుల ఆస్తులు అంటే ఏదైనా ఆస్తులయందు నిర్వాసితులకు ఏదైనా హక్కు లేదా ఆసక్తి ఉన్నా లేదా ఏదైనా ట్రస్ట్ లేదా ఇతర సాధనం కింద కలిగి ఉన్న." ఈ నిర్వచనం వక్ఫ్ ఆస్తికిగాని లేదా అందులోని ముట్టావల్లి యొక్క ప్రయోజనకరమైన ప్రయోజనాలకుగాని వర్తించదని అందువల్ల, ప్రశ్నలోని ఆస్తి సంరక్షకునియందు ఉండదని వాదించబడింది. ఇప్పుడు, ఇప్పటికే పేర్కొన్నట్లుగా, వక్ఫ్

ఆస్తిని సంరక్షకునియందు ఉంచే అసలు ప్రకటన బీహార్ నిర్వాసితుల ఆస్తుల నిర్వహణ ఆర్డినెన్స్, 1949లోని సెక్షన్ 5 కింద చేప్పబడింది.ఈఆర్డినెన్స్ 1949 కేంద్ర ఆర్డినెన్స్ నంబర్. XXVIIలోని సెక్షన్ 55(2) ద్వారా రద్దు చేయబడింది.కేంద్ర ఆర్డినెన్స్ యొక్క "నిర్వాసితుల ఆస్తులు " నిర్వచనం ఈ విధంగా

“ఏదైనా ఒక ఆస్తినందు,నిర్వాసితులకు హక్కు లేదా ఆసక్తి ఉన్నట్లయితే, వ్యక్తిగతంగా లేదా ట్రస్టీగా లేదా లబ్ధిదారునిగా లేదా మరే ఇతర హోదాలో ఉన్నా" అని నిర్వచించింది.

కేంద్ర ఆర్డినెన్స్ 1950 నాటి కేంద్ర చట్టం నం. XXXI ద్వారా రద్దు చేయబడింది,మరియు "నిర్వాసితుల ఆస్తి " అంటే

"నిర్వాసితుల యొక్క ఏదైనా ఆస్తి అతను యజమానిగా లేదా ట్రస్టీగా లేదా లబ్ధిదారుడిగా లేదా అద్దెదారుగా కలిగి ఉన్నాడని అర్థం. లేదా ఏదైనా ఇతర సామర్థ్యంలో".

"ఆస్తి" అనే పదం అర్థవంతంగా వివరించేబడినది

“ఏ రకమైనఆస్తియందైనా, హక్కు లేదా ఆసక్తిని ఆ ఆస్తి కలిగి ఉంటుంది" అని అర్థం.

బీహార్ ఆర్డినెన్సును రద్దుచేసిన కేంద్రఆర్డినెన్స్ అలాగే, కేంద్ర ఆర్డినెన్సును రద్దుచేసిన కేంద్రచట్టం,ప్రతి ఒక్కటి సెక్షన్ 8(2) ఈ విధంగా ఉన్నది, "ఈ ఆర్డినెన్స్ (చట్టం) ప్రారంభానికి ముందు ఒక ప్రాంతంలో ఏదైనా నిర్వాసితుల ఆస్తిని, ఏవ్యక్తిగాని కలిగి ఉండి, ఏదైనా చట్టం ప్రకారం సంరక్షకుని అధికారాన్ని వినియోగించిన,అది దీని ద్వారా రద్దు చేయబడినది. ఆర్డినెన్స్ (చట్టం) ప్రారంభమైనప్పుడు, నిర్వాసితుల ఆస్తి ఆర్డినెన్స్ (చట్టం) ప్రకారం నియమించబడిన సంరక్షకుడి లేదా నియమించబడినట్లు భావించబడుతున్న సంరక్షకుడు కలిగిఉండి,మరియు ఆలాగే కొనసాగుతుంది ".

కేంద్ర ఆర్డినెన్స్లో మరియు కేంద్ర చట్టం లో "నిర్వాసితుల ఆస్తి" అనే పదబంధం యొక్క నిర్వచనాలు స్పష్టంగా మరియు నిస్సందేహంగా ఉన్నాయి.తద్వారా ట్రస్టీ లేదా లబ్ధిదారుడిగా ఉన్న

ఏదైనా ఆస్తిలో నిర్వాసితుల యొక్క ఆసక్తిని చేర్చవచ్చు.బీహార్ ఆర్డినెన్స్లో నిర్వచించబడిన "నిర్వాసితుల ఆస్తి" భిన్నంగా ఉన్నది అని భావించడానికి ఎటువంటి కారణం లేదు. ఈనిర్వచనంలో ఉపయోగించిన పదాలు తగినంత వ్యాప్తిని కలిగి ఉన్నాయి మరియు బీహార్ యొక్క నిర్వచనం నందు వాక్ఫ ఆస్తి మరియు ఆసక్తిని కూడా కలిగి ఉందని మేము అభిప్రాయపడ్డాము.కేంద్రఆర్డినెన్స్ మరియు కేంద్ర చట్టం ద్వారా బీహార్ ఆర్డినెన్సును వరుసగా రద్దు చేయడం మరియు సంరక్షకుడి కొనసాగింపు, ఈ విషయాన్ని ఎటువంటి సందేహం లేకుండా ఉంచుతుందని కూడా మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము. ఈవివాదం తప్పక విఫలమవుతుంది. ఈఅప్పీలు కూడా తదనుగుణంగా విజయవంతం కావాలి.

ఫలితంగా రెండు అప్పీళ్లు అనుమతించబడతాయి.హైకోర్టుకు తిరిగి పంపబడిన సివిల్ అప్పీలు నం. 97, 1952 నందు చేసిన ఖర్చులను మాత్రమే అప్పీలుదారుడు పొందుగలడు.

అప్పీళ్లు అనుమతించబడ్డాయి.